

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTI

Научный вестник Бухарского государственного университета
Scientific reports of Bukhara State University

12/2024

E-ISSN 2181-1466

9 772181 146004

ISSN 2181-6875

9 772181 687004

@buxdu_uz

@buxdu1

@buxdu1

www.buxdu.uz

12/2024

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTI
SCIENTIFIC REPORTS OF BUKHARA STATE UNIVERSITY
НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК БУХАРСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА

Ilmiy-nazariy jurnal
2024, № 12, dekabr

Jurnal 2003-yildan boshlab **filologiya** fanlari bo'yicha, 2015-yildan boshlab **fizika-matematika** fanlari bo'yicha, 2018-yildan boshlab **siyosiy** fanlar bo'yicha, **tarix** fanlari bo'yicha 2023-yil 29-avgustdan boshlab O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar Vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining dissertatsiya ishlari natijalari yuzasidan ilmiy maqolalar chop etilishi lozim bo'lgan zaruriy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Jurnal 2000-yilda tashkil etilgan.

Jurnal 1 yilda 12 marta chiqadi.

Jurnal O'zbekiston matbuot va axborot agentligi Buxoro viloyat matbuot va axborot boshqarmasi tomonidan 2020-yil 24-avgust № 1103-sonli guvohnoma bilan ro'yxatga olingan.

Muassis: Buxoro davlat universiteti

Tahririyat manzili: 200117, O'zbekiston Respublikasi, Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy.

Elektron manzil: nashriyot_buxdu@buxdu.uz

TAHRIR HAY'ATI:

Bosh muharrir: Xamidov Obidjon Xafizovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bosh muharrir o'rinbosari: Rasulov To'liqin Husenovich, fizika-matematika fanlari doktori (DSc), professor

Mas'ul kotib: Shirinova Mexrigiyo Shokirovna, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Kuzmichev Nikolay Dmitriyevich, fizika-matematika fanlari doktori (DSc), professor (N.P. Ogaryov nomidagi Mordova milliy tadqiqot davlat universiteti, Rossiya)

Danova M., filologiya fanlari doktori, professor (Bolgariya)

Margianti S.E., iqtisodiyot fanlari doktori, professor (Indoneziya)

Minin V.V., kimyo fanlari doktori (Rossiya)

Tashqarayev R.A., texnika fanlari doktori (Qozog'iston)

Mo'minov M.E., fizika-matematika fanlari nomzodi (Malayziya)

Mengliyev Baxtiyor Rajabovich, filologiya fanlari doktori, professor

Adizov Baxtiyor Rahmonovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Abuzalova Mexriniso Kadirovna, filologiya fanlari doktori, professor

Amonov Muxtor Raxmatovich, texnika fanlari doktori, professor

Barotov Sharif Ramazonovich, psixologiya fanlari doktori, professor, xalqaro psixologiya fanlari akademiyasining haqiqiy a'zosi (akademigi)

Baqoyeva Muhabbat Qayumovna, filologiya fanlari doktori, professor

Bo'riyev Sulaymon Bo'riyevich, biologiya fanlari doktori, professor

Jumayev Rustam G'aniyevich, siyosiy fanlar nomzodi, dotsent

Djurayev Davron Raxmonovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor

Durdiyev Durdimurod Qalandarovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor

Olimov Shirinboy Sharofovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Qahhorov Siddiq Qahhorovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Umarov Baqo Bafoyevich, kimyo fanlari doktori, professor

Murodov G'ayrat Nekovich, filologiya fanlari doktori, professor

O'rayeva Darmonoy Saidjonovna, filologiya fanlari doktori, professor

Navro'z-zoda Baxtiyor Nigmatovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Hayitov Shodmon Ahmadovich, tarix fanlari doktori, professor

To'rayev Halim Hojiyevich, tarix fanlari doktori, professor

Rasulov Baxtiyor Mamajonovich, tarix fanlari doktori, professor

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Quvvatova Dilrabo Habibovna, filologiya fanlari doktori, professor

Axmedova Shoira Nematovna, filologiya fanlari doktori, professor

Bekova Nazora Jo'rayevna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Amonova Zilola Qodirovna, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Hamroyeva Shahlo Mirjonovna, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Nigmatova Lola Xamidovna, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Boboyev Feruz Sayfullayevich, tarix fanlari doktori

Jo'rayev Narzulla Qosimovich, siyosiy fanlar doktori, professor

Xolliyev Askar Ergashovich, biologiya fanlari doktori, professor

Artikova Hafiza To'ymurodovna, biologiya fanlari doktori, professor

Hayitov Shavkat Ahmadovich, filologiya fanlari doktori, professor

Qurbonova Gulnoz Negmatovna, pedagogika fanlari doktori (DSc), professor

Ixtiyarova Gulnora Akmalovna, kimyo fanlari doktori, professor

Rasulov Zubaydullo Izomovich, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Mirzayev Shavkat Mustaqimovich, texnika fanlari doktori, professor

Samiyev Kamoliddin A'zamovich, texnika fanlari doktori, dotsent

Esanov Husniddin Qurbonovich, biologiya fanlari doktori, dotsent

Zaripov Gulmurot Toxirovich, texnika fanlari nomzodi, professor

Jumayev Jura, fizika-matematika fanlari nomzodi, dotsent

Klichev Qybek Abdurasulovich, tarix fanlari doktori, dotsent

G'aybulayeva Nafisa Izattullayevna, filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

MUNDARIJA *** СОДЕРЖАНИЕ *** CONTENTS		
TILSHUNOSLIK *** LINGUISTICS *** ЯЗЫКОЗНАНИЕ		
Bushuy T.A.	Valence, semantic structure of the word and imaginativity in the terms of nationally marked lexemes	4
Babadjanov F.K.	Boshqaruv hujjatlari matnlarining lingvistik qurilishi	9
Kasimova R.R., Saloyeva M.A.	Lingvokulturologiyaning fan sifatida shakllanishi va uning folklorni o'rganishdagi ahamiyati	13
Ahmadova U.Sh.	Perifraza tilning milliy ichki ifodasi sifatida	17
Khidirova M.A.	The symbolic meanings of animals: an analysis of cultural, mythological, and religious significance	22
Subxonova M.O.	Diskurs atamasi tilning ajralmas bo'g'ini sifatida	28
Жалилова А.А.	Функции имен собственных в лингвокультурологическом аспекте	31
Narzullayeva F.O., Shodiyeva M.Sh.	The usage of somatism in english and uzbek languages	35
Jumayeva M.B.	Paralingvistika va uning tilshunoslikda tutgan o'rni	40
Нарзуллаева М.О.	Сопоставительное исследование глобализмов в русском и узбекском языках	44
Yusupova Sh.T.	Linguistic manipulation and linguistic suggestion: a comparative linguistic study	50
Yuldosheva V.N.	O'zbek va nemis tillarida evfemik birliklarning qiyosiy tahlili	54
Xolmurotova G.S.	The impact of globalization on uzbek interior design terminology: linguistic and cultural differences	58
Niyazova G.G'.	Xususiyl diskursda iltifotlarning sotsiolingvistik va pragmalingvistik tahlili	63
G'aniyeva O.X., Ashurova N.A.	Hozirgi amerika va o'zbek romanchiligida antroposentrik yondashuv	69
Ataboyev N.B., Astanova G.M.	Korpus lingvistikasining rivojlanish bosqichlari xususida	74
Barnoyeva Z.S.	Imom G'azzoliyning "Mukoshafat-ul qulub" asarining til korpusi va lingvistik tadqiqi	78

LINGVOKULTUROLOGIYANING FAN SIFATIDA SHAKLLANISHI VA UNING FOLKLORNI O'RGANISHDAGI AHAMIYATI

Kasimova Ra'no Rahmatulloyevna,

Buxoro Davlat Universiteti, Ingliz adabiyoti va Tarjimashunoslik kafedrası

Filologiya fanlari doktori, Dotsent,

r.r.kasimova@buxdu.uz

Saloyeva Mahbuba Asror qizi,

Buxoro Davlat Universiteti 2-kurs magistranti

Qiyosiy tilshunoslik va lingvistik tarjimashunoslik mutaxassisligi

m.a.saloyeva@buxdu.uz

Annotatsiya. Bugungi kunda til o'rganishga bo'lgan ehtiyoj ortib bormoqda. Tilni nazariy va amaliy jihatdan o'rganish, keng tadbir etish, turli ilmiy yo'nalishlarning yuzaga kelishiga zamin yaratdi. Yangi antropotsentrik nazariyaning rivojlanishi etnolingvistika, sotsiolingvistika, kognitiv tilshunoslik va lingvomadaniyatshunoslik kabi yangi ilmiy yo'nalishlarga asos soldi. Lingvokulturologiya til va madaniyat o'rtasidagi munosabatlarni, madaniyatning tilda qanday ifodalanishini va til madaniy ma'lumotni qanday taqdim etishi va uzatishini o'rganadi.

Ushbu maqolada lingvokulturologiyaning shakllanishi, bu sohada tadqiqot olib borgan olimlarning fikrlari, lingvomadaniyatshunoslik maktablari haqida fikr yuritilgan. Lingvokulturologiyaning til va madaniyatni o'rganishdagi roli, o'ziga xos xususiyatlari ko'rsatilgan. Shuningdek lingvomadaniyatning folklorni o'rganishdagi ahamiyati topishmoqlar misolida ochib berilgan.

Kalit so'zlar: lingvomadaniyatshunoslik, antroposentrik nazariya, etnolingvistika, folklor, topishmoq, madaniyatga xos so'zlar, realiyalar

СОЗДАНИЕ ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИИ КАК НАУКИ И ЕЕ ЗНАЧЕНИЕ В ИЗУЧЕНИИ ФОЛЬКЛОРА

Аннотация. Сегодня потребность в изучении языка возрастает. Теоретическое и практическое изучение языка, его широкое применение создали основу для возникновения различных научных направлений. Развитие новой антропоцентрической теории положило начало новым научным направлениям, таким как этнолингвистика, социоллингвистика, когнитивная лингвистика и лингвистика. Лингвистика изучает взаимосвязь между языком и культурой, то, как культура выражается в языке и как язык представляет и передает культурную информацию.

В данной статье рассматривается становление лингвокультурологии, мнения ученых, проводивших исследования в этой области, и школ лингвокультурологии. Показана роль языкознания и культурологии в изучении языка и культуры, ее специфические особенности. Также на примере загадок раскрывается значение лингвокультуры в изучении фольклора.

Ключевые слова: лингвокультурология, антропоцентрическая теория, этнолингвистика, фольклор, загадки, культуроспецифичные слова, реалии.

LINGUOCULTUROLOGY AS A SCIENCE AND ITS SIGNIFICANCE IN THE STUDY OF FOLKLORE

Abstract. Today, the need to learn a language is increasing. The theoretical and practical study of the language, its wide application, created the basis for the emergence of various scientific directions. The development of the new anthropocentric theory laid the foundation for new scientific directions such as ethnolinguistics, sociolinguistics, cognitive linguistics, and linguistics. Linguistics studies the relationship between language and culture, how culture is expressed in language, and how language presents and transmits cultural information.

This article discusses the formation of linguistic and cultural studies, the opinions of scientists who have conducted research in this field, and the schools of linguocultural studies. The role of linguoculturology in the study of language and culture, its specific features are shown. Also, the importance of cultural linguistics in the study of folklore is revealed on the example of riddles.

Keywords: *Linguoculturology, anthropocentric theory, ethnolinguistics, folklore, riddles, culture-bound words, realias.*

Kirish. Lingvokulturologiya til va madaniyat o'rtasidagi munosabatlarni, madaniyatning tilda qanday ifodalanishini va til madaniy ma'lumotni qanday taqdim etishi va uzatishini o'rganishga qaratilgan. Ashurova va Galiyevlarning ta'kidlashicha, lingvokulturologiya til birliklari semantikasining chuqur darajasi bilan shug'ullanadi, til ma'nolari va umuminsoniy va milliy madaniyatlar tushunchalarini o'zaro bog'laydi.[3] Antropotsentrik paradigma sotsiolingvistika, etnolingvistika, gender tilshunoslik, kognitiv tilshunoslik, lingvokulturologiya kabi yangi fanlararo lingvistik yo'nalishlarning paydo bo'lishiga sabab bo'ldi. Madaniy tilshunoslik XXI asrning yangi ilmiy tendensiyasi hisoblanadi. Til nafaqat muloqot vositasi, balki millatning madaniy ifodasi hamdir. U insonga "barcha narsaning o'lchovi" maqomini beruvchi va tilda "inson omili"ni o'rganishga qaratilgan yangi antropotsentrik paradigmanning rivojlanishi tufayli paydo bo'ldi.[2]

Olimlar lingvokulturologiya yoki lingvomadaniyatshunoslikni turlicha ta'riflar bilan ifodalashgan. Masalan, V.N.Teliya lingvokulturologiyani "zamonaviy madaniyat doirasida til va madaniyat o'rtasidagi aloqadorlikni, milliy o'zlikni anglash va uning belgi ifodasini tadqiq etish va tavsiflashga qaratilgan tadqiqot" deb ta'riflaydi. V.V.Vorobyevning ta'kidlashicha, bu "madaniyat va til o'rtasidagi korrelyatsiyalar va ularning faoliyatidagi o'zaro ta'sirlarni o'rganuvchi yaxlit ilmiy fan" dir. Ko'plab rus va yevropa olimlari madaniy lingvistika ustida ish olib borganlar, shuningdek, bir qator lingvomadaniyatshunoslik maktablari ham faoliyat olib borgan.

Lingvokulturologiya fanlararo fan hisoblanadi. V.A. Maslova hozirgi kunda to'rtta lingvomadaniy maktablar mavjudligini ta'kidlaydi. Bular quyidagilar:

Yu.S. Stepanov lingvokulturologik maktabi

N.D.Arutyunova maktabi (turli asr va xalqlarga oid matnlar asosida umuminsoniy madaniyat modellarini o'rganuvchi maktab)

V.N. Teliya maktabi (Frazeologik birliklarni lingvomadaniy tahlil qilish bo'yicha Moskva maktabi)

V.V. Vorobyev lingvomadaniyatshunoslik maktabi

Shuningdek, bu sohaning rivojlanishida A.A.Potebnya, L.Vaysgerber, X.Glins, X.Xols, D.Uitni, D.U.Pauell, F.Boas, E.Sepir, B.L.Uorf, G.Brutyay, A.Vejbiskaya, D.Xaymz kabi tilshunoslarning fikrlari muhim ahamiyatga ega.

Asosiy qism. Til – madaniyatning quroli, vositasidir. U xalq madaniyati vositasida inson shaxsiyatini, til sohibini shakllantiradi. Demak, til "bizning hayot tarzimizni tavsiflovchi ijtimoiy meros qilib olingan malaka va g'oyalar majmuyi sifatida madaniyatdan tashqarida mavjud bo'lolmaydi. Til inson faoliyatlarining biri sifatida madaniyatning tarkibiy qismi hisoblansa-da, tafakkur shakli va muloqot vositasi sifatida madaniyat bilan bir qatorda turadi. Tilshunoslikda XX asrning oxirlariga kelib "til madaniyat bilan bog'liq bo'lib qolmasdan, balki uning o'zi madaniyatdan o'sib chiqqan va uni ifodalaydigan vositadir" degan faraz qabul qilina boshlandi. Ayni paytda til madaniyatning yaratilish vositasi, rivojlanishi, saqlanishi (matnlar ko'rinishida) va uning tarkibiy qismidir. Chunki til vositasida madaniyatning moddiy va ma'naviy asarlari yaratiladi. Ana shu g'oya asosida ming yillar davomida shakllangan lingvokulturologiya fanning yangi, maxsus sohasi sifatida XX asrning 90-yillarida vujudga keldi.[7]

Lingvokulturologiyaning eng asosiy xususiyatlaridan biri uning fanlararo har tomonlama bog'liqlik jihatidir. Fanlararo aloqadorlik ikki yoki undan ortiq fanlarning umumiy nazariy qoidalar, tushunchalar va tahlil usullari asosida o'zaro bog'liqligini anglatadi. Lingvokulturologiya ham ichki, ham tashqi fanlararo bog'liqlik xususiyatiga ega. Uning etnolingvistika, kognitiv tilshunoslik, mamlakatshunoslik, lingvokonseptologiya, til tarixi kabi lingvistik fanlar bilan munosabatida ichki aloqalar kuzatiladi.[3] Ular orasida etnolingvistika alohida ahamiyatga ega. Biz etnolingvistika sohasiga e'tibor qaratsak, til va etnik madaniyat o'rtasidagi aloqalarni o'rganadi. Etnolingvistikaning tadqiqot obyekti xalq og'zaki ijodi namunalari hisoblangan qo'shiqlar, latifalar, ertaklar, topishmoqlar, shuningdek, diniy va mifologik marosimlar bilan belgilanadi. Uning asosiy maqsadi til birliklarida aks etgan etnik madaniyat va dunyoqarashni qayta tiklashdan iboratdir.

Madaniyatni bilish tegishli tilni bilish demakdir. Adabiyot va Folklor - bu madaniyat va millatning haqiqiy portreti. Demak, badiiy matn til o'rganuvchilarga maqsadli tilni o'rganishda katta yordam beradi va o'zining leksik unsurlari, sintaktik qonuniyatlari va diskurs funksiyalariga ega. U o'quvchini muqarrar ravishda boyitadigan metafora, idioma kabi boshqa adabiy vositalarga ham boy. Folklor xalq ertaklari, qo'shiqlar, maqollar, topishmoqlar kabi turli xil janrlarni o'z ichiga oladi. Ular orasida topishmoqlar eng qiziqarli hisoblanadi. Topishmoq – bu ikki ma'noli yoki yashirin mazmunli, yechilishi kerak bo'lgan jumboq shaklida berilgan bayonot yoki savoldir. Topishmoqlar har bir xalqning ijtimoiy hayotiga asoslanadi. Ularda odamlar va ularni o'rab turgan olam metaforik va ramziy til orqali tasvirlanadi. Topishmoqlar insonlarni

narsalarga yangicha yoki boshqacha nazar bilan qarashga undaydi va, shubhasiz, aqlni charxlashda muhim ahamiyatga ega. Topishmoqlar muayyan millatning tarixiy, madaniy, lisoniy va ijtimoiy jihatlarini o'zida mujassam etadi. [5]

Topishmoqlarda xalqning kundalik hayoti, yurish- turishi, yashash tarzi, ishonch- e'tiqodi, tasavvurlari va olamga qarashi aks ettirilgan. Shu bilan birga topishmoqlarda tarixiy voqealar, ijtimoiy-siyosiy masalalar, sinfiy munosabatlar ham o'z ifodasini topgan. Masalan bit haqidagi "Abdullaxon- beustixon", "Osmoni resmon, Mulla Abdurahmon-beustixon" topishmoqlarining birinchisida Buxoro xoni Abdullaxon, ikkinchisida Qo'qon xonligida xalqqa zulm o'tkazgan Abdurahmon oftobachi ko'zda tutilgan. Ayrim topishmoqlarda sotsial-sinfiy munosabatlar yanada yorqinroq aks etgan. Masalan igna haqidagi "Hammaga to'n tikadi, o'zi yalang'och" topishmog'i xuddi shunday chuqur ijtimoiy mazmunli jumboqlardandir. Topishmoq mazmunidan boy va amaldorlar uchun ertayu kech mehnat qilib, o'zi yalang'och qolgan kambag'al hunarmand nazarda tutilayotganini anglash mumkin.

Zamonaviy topishmoqlarda ham har bir millatga xos bo'lgan madaniyatni ifodalovchi xususiyatlar mavjud. Masalan "Quyosh" haqidagi ushbu topishmoqni misol qilamiz:

Bir parcha patir

Olamga tatir

Bu yerda quyosh patirga qiyoslanadi, patir o'zbek millatiga xos bo'lgan non turidir. Nonning o'zbek xalqi uchun qay darajada muqaddasligi, doimo dasturxon to'rida bo'lishi, hamma baham ko'rishi quyoshning butun olamga baham ko'rilishi bilan taqqoslangan.

Topishmoqlarning qadimiy shakli hisoblangan *chistonlarda*, ayniqsa, millat madaniyati yaqqol ochib berilgan. Quyida shoira Uvaysiy qalamiga mansub Anor chistonini misol keltirishimiz mumkin.

Ul na gumbazdir eshigi tuynuginin yo'q nishon,

Necha gulgunpo'sh qizlar manzil aylabdir makon,

Sindurib gumbaz ichini qizlar holidin olsam xabar,

Yuzlarig'a parda tortig'liq, turarlar bag'ri qon

Bu yerda o'zbek millatiga xos bo'lgan ibo, hayoni ifodalovchi ayollar yuzidagi parda anor donachalarini o'rab turgan pardaga qiyoslangan, anorni ifodalayotgan gumbaz ham milliylikni, madaniyatni ko'rsatadi.

Shuningdek, ingliz topishmoqlarida ham o'ziga xos madaniyatni ifodalovchi turlari juda ko'p, ayniqsa, qadimiy topishmoqlar, anglo-sakson topishmoqlari bunga yaqqol misol bo'la oladi. Zamonaviy topishmoqlarda ham bunday xususiyatlar mavjud.

What is a turkey's least favorite holiday?

Answer: Thanksgiving. (Shukronalik kuni) [9]

Inglizlarning Shukronalik bayrami haqida tushunchaga ega kishi bu topishmoqqa javobni topa olishi juda oson, bu yerda kurkaning yoqtirmaydigan bayrami haqida so'ralgan. Chunki ushbu bayramda milliy taom sifatida kurka pishiriladi. Quyidagi topishmoqda ham shunga o'xshash tasvirni ko'rish mumkin:

Question: What is a monster's favorite dessert?

Answer: I-Scream [9]

Bu yerda mulohaza Helloven bayrami haqida boradi. Ingliz madaniyatiga ko'ra bu bayramda insonlar turli qo'rqinchli qiyofalarda yurishadi. Topishmoqda maxluqning sevimli shirinligi so'raladi va javobda bu so'z o'yini tarzida ifodalanadi, yozilishida "men baqiraman" degan ifoda berilgan, biroq og'zaki talaffuz qilinganda [ais kri:m] "muzqaymoq" kabi talaffuz qilinadi. Topishmoqning bunday turi "Pun" deb yuritiladi. Yangi zamonaviy topishmoqlarda madaniy bo'yodkorlik jihatlari kuplab uchraydi.

What's Santa's favorite candy? Jolly Ranchers

Ushbu topishmoqda Rojdestvo bayramini nishonlaydigan mamlakatlarning milliy realligini aks etgan. Bunda Santaning sevimli shirinligi tavsiflangan. Topishmoqni topuvchi kishi Santaning yoqimli shirinligi haqidagi ma'lumotga ega bo'lsa, javobni topish juda oson, Lekin Sharqiy yoki Osiyo xalqlari uchun bu noma'lum bo'lishi mumkin. Ushbu topishmoqlar Rojdestvo, Yangi yil bayramlarini o'rganishda juda foydali bo'ladi, agar o'qituvchi ularni o'qish faoliyatidan oldin bersa, o'quvchilar yoki talabalar javob topishga harakat qilishsa, topishmoq o'qish matni nima haqida ekanligini va matndan olingan ma'lumotlarga ishora qiladi.

Xulosa. Madaniy tilshunoslik yoki lingvokulturologiya tilni madaniyat bilan bog'laydigan yangi tendensiyadir. Unda madaniyat va tilning o'zaro bog'liqligi, tilni o'rganishda yoki ifodalashda bevosita madaniyatning ham inson ongiga singishi nazarda tutiladi. Ayniqsa, bugungi kunda tilni o'rganish mobaynida turli asarlarning o'rganilishi, ularning dunyo tillariga tarjima qilinishi, madaniyatlarning ham almashinuviga sabab bo'lmoqda. Bu o'rinda xalq og'zaki ijodi turlarining ham salmoqli hissasi bor. Folklorning muhim janrlaridan biri bo'lgan topishmoqlar esa, aynan xalqlarning madaniy nuqtasini ifodalaydi. Bunga yuqorida misollar keltirildi. Folklorning bu janri bolalar ongini o'stirishda muhim o'rin tutadi. Topishmoqlar ilmiy mazmunga ko'ra ma'lum tarbiyaviy vazifani ham bajaradi.

ADABIYOTLAR:

1. Bert Peeters, *On Linguoculturology and Cultural Linguistics*, Belgium, 2019
2. Collie, J and Stephen S, *Literature in the language classroom: A resource book for ideas and activities*. Cambridge University Press, 1990
3. Ashurova D.U., Galiyeva M.R., *Cultural linguistics*, Tashkent 2019
4. Husainova Z. "O'zbek xalq topishmoqlari" Toshkent. Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2012
5. Kasimova Rano Rakhmatulloevna, Saloyeva Mahbuba Asror qizi, *Interaction of culture and language in Teaching English as second language (Through riddles)*, Buxoro-2023, 321b
6. Taylor E. K. *Using folktales*. Cambridge University Press. 2000
7. Qilichova Oyjon, *Tilshunoslikda lingvokulturologiya fanining kelib chiqishiga oid qarashlar, Xitoyshunoslikning dolzarb masalalari: "Xitoyshunoslik" fakulteti iqtidorli yoshlarning ilmiy anjumani*, Volume 2, 41b.
8. В. А. Маслова, *Лингвокультурология*, Москва, 2001
9. <https://www.womansday.com/life/a40640764/thanksgiving-riddles/>
10. <http://funnyriddles.co.cc>